

լով որոշում, նորից միասին խմբերով շարժու-
մունք են փառցել վրա և սկսում են կողպեցնել
Քուրբերի խանութները, բայց բարեբաղդա-
բար վերջինները կարողանում են փառցող կող-
պել իրանց խանութները և փախչել իրանց աղ-
ները: Միայն զույժ գնացին մի քանի խանութ-
ներ մինչև անգամին զորքի գալը: Հայ խանու-
թագանները կուխով կամ անուխով իրանց խա-
նութների զանգերի վրա խաչեր կեն գծել, որ
յայտնի լինի թե որոնք պատկանում են զբաղա-
նականներին, կողպեցուցեց ապա մեծաւ: Կանոն-
ները և այսօր կուխ առաւել ստանիկ էր, այնպէս
որ անգամին զորքը չէր կարողանալով խաղաղու-
նել, նախաւոր եղաւ Ախալ-Քեղեան արշաւանքից
վերադառնող զինուորների օգնութեանը դիմել:
որոնք ինչպէս նախ կեն զուրա եկել չափեալից:
Բայց զինուորներին նշանակում էր չէր խօսել ոչ
որքին: Միայն այսօր ժամը 4-ին մի անգամ զին-
ւորները նշանակեցին արձակեցին, որից, ինչ-
պէս ասում են, մի քանի մարդիկ են սպանվել:
կուխը այնքան ստանիկ չէր, որքան աղանկը,
որի երկուսից Քուրբերը գրեթէ քաղաքից զուրա
կեն եկել երկէ և այսօր: Բայց պէտք է ասած,
որ Քուրբերը, թէպէտ բոլորն էլ զինուորական են,
չեն յարձակում, այլ միայն պաշտպանու-
թեան դիրք են բռնում: Միայն այն Քուրբեր,
որը ընկնում էր ուսանելի ձեռք, մեծ ձեռք էր
առնում Պոլիցիականները թոյլ գտնված խա-
ղապանները գցելու: Կանոն Պոլիցիականների վրա
մի քանի քարեր արձակեցան, վազուց է ար-
գել որ ոչ մի զբաղանք, լինի նա ասու, թէ
նայ, չէ կարողանում ազատ չլինել փառցում
ստանց ենթարկվելու: Կայտնականներին Քուրբ
խանութագանների կողմից:

Ամբոխից կանգնում էին շինք կանգնում որ
լինի քաղաքում մի նախ Քուրբ ուսանել, կամ
Քուրբ կառուց, նրանք Քուրբերի կողմն են
պաշտպանում:

Թէ որքան մարդ է զույժ եղել այդ անկարգու-
թիւններին՝ զեւ յայտնի չէ, բայց նախկին վեցից
պակաս լինի, բայց վերաւորականներից, որոնց
թիւը զույժ շատ լինի: Զը գիտենք վաղը կուխը
կէ գաղտնի թէ ոչ, միայն բոլոր նայիր, որոնք
մեծ ժամանակ Քուրբերի անհրաժեշտ են ընտելում,
նրանք որոնք չեն ժամանակել կուխն, երկուսից
մէջ են: Պակաս չեն փախում նայն իսկ Քուր-
բերը:

Ներկանշալ

ՆԱԽԱԿ ԽԱՐԿՈՒՄ

Ապրիլի 17-ին

Այս տարի աշունքին, յայտ կայ, որ բազմի-
քանց իմեան խաբարի Տեխնոլոգիական են-
տարանը:

Հարաւոր սկսեց թանգանայ և խաբարում
Աթոմ այստեղ Բորքինսկի շաքարը ծախում է
պարզ 8 ռուբլի, խաբարով ընկերութեան և Կախ-
նեկայի Գորքիկային—7 ռ. 80 կոպ:

Այստեղի նա քանանա ժողովից մի քանի նա-
խերին մէկի տանը նայն և իր տիրացու որդուն
կարգու առեց ուսանելու ապա երգան Քուր-
բը և ստորագրել առեց: Հայից յետոյ երբ մի
քանիսի գլուխները արգել ստորագրում էին, քանա-
նան ժողովից յազուա իբրե թէ ապագային մի
գործի մաս 25—30 ռ., և բացի դրանից սա-
րազրել առեց մի խնդիրը յանուն Կախնիկայի,
իբրե թէ անգիտ ժողովուրդը զուժ է նրանից:
Արանից յետոյ երբեք որը ստանալով կե-
ստաւորայից երգան Քուրբը նայն լեզուով
քանանա պատահա լինեց իր նախը կրկին անե-
րը այնպէս և փոք ժողովուն՝ ստորագրել
ապով նայն լեզուն թղթի վրա եւ:

Յոստան անին ուսուց մի ընկերութեան
մտադրել է չափանալով անապարտիկ նազա-
տի շոր կոպի: Այդ ընկերութեան մասնակցել
ցանկացողները որպէս մէկ partie de plaisir բո-
լոր յարմարութեանով և շախմատ ծախումով
կէ փախչեն ամենայն անասկ զուարթութեանը
ինչպէս անապարտիկութեան ժամանակ, նա-
նապէս և նաւանդութեան: Բոլոր նախա-
պարտութեանը կէ անի մէկ տարի կամ փոքր
ինչ առկա: Եղանակը կանգնի 46 կամ 48 նա-
զար մըն և կայցել մաս 70 նշանաւոր նաւա-
նանդիտ քաղաքներ և ամեն անց կէ քաղաքի
բաւական ժամանակ, որպէս զի անապարտու-
ները ունենան կարգութեան լաւ ծանօթանալ
նաւաքիցի անգիր և ընտելիւնների նաւ: Բայց
նայնի վնասը թէ քի կոպի գնալ սառն զեղի
արեւելք թէ արեւմուտք և արքան ժամանակ մնալ:

Խաղաղութիւնը քաղաքում կէ պատկանի բոլոր
ընկերութեանը, որ քաղաքում կէ լինի նախ-
ապարտութեանը, որոնց մասնակցել կէ լինեն և
այս ընկերութեան իմեանները և չափեալ մէջ
ծառայողները: Եղանակի անապարտութեանը
կէ լինի յարմարեցում այնպէս, որ անուխ
ամենակերն նայն իսկ անապարտին չը գտնվեն:
Հանապարտութեան մէջ մասնակցելու նախը
գինը՝ բոլոր պաշտպաններով, ծառայողով և
ամեն անասկ յարմարութեանը նշանակում է
7,500 ռուբլից մինչև 4,500 ռ.: Ամեն նախ-
ապարտող իրաւունք ունի տանել իր նաւ քի մաս
30 պոպ: Աթոմ անի լինի վնասում է 4 ռ. 50
կոպ, եւ անի ամեն պոպի վրա: Հանապար-
տութեանը կանենան իրանց նախը քի զեղանայ
(BETTER), թիկն, թիկնի օգնական և թիկն կեն:
Զուարթութեան նախը կանենան չափեալ մէջ
կարմիրները (10 մարդ) պ. Կենի կառավարու-
թեանը և մի յայտնի երգուկ, որ նայնպէս
ինչպէս և պ. Կենի կէ ամեն միասին կանցի-
ներ չափեալում: Բայց դրանից չափեալում կէ
լինի պիտան և անապարտութեանը իրաւունք
ունենալ կանցիները: Ներկայացումներ, պո-
րի երկններ և այլն: Այս ամեն զուարթու-
թիւնների նախը կան արգել յարմարութեանը
ներս Աւելի ծանրամասն անգիրութեանների մա-
տին ցանկացողները կարող են գիմել խաբար
(Харвард, I. H. II. BOLLING, КЕНТРОБНОСЛАН-
СКИ УЛИЦ, 1. № 27):

ՆԵՐԳԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ստացանք պ. վարդապետանից 3 ռուբլի,
որից 3 ռուբլի յազուա (Միացեալ ընկերու-
թեան), իսկ 2 ռուբլի յազուա Հայաստանի ա-
գաւանդների:

ՈՒՅԿՈՒՄԻՑ մեզ գրում են որ 14-ին ապրիլի
կուխ ժողով այդ քաղաքում զբաղանականների և
մանկանականների մէջ: Մի կողմէն ասու բան-
ւորներն ու նայիր, իսկ միւս կողմ Քուրբերը:
Կուխը շարունակեց շորս որ: Զորս որ է քաղա-
քի բոլոր խանութները փակվում էին և փառց-
ներում խուսի խուսի չլինում էին զինուորները
կարգը վերականգնեցնելու: Կանոն: Նայն քաղա-
քից մի յարի: Թղթակցել նայն նայնի վրա մի
անիկ մանրամասն թղթակցութեան և ուղարկել
մեզ, որ և ստացւում ենք (Մշակի) ներկայ նախ-
յում:

«Юридическое Общество» շարժութիւնը իր
№ 4-ի մէջ խաբարով այն նախ մասին, որ ար-
տասանել է Սպասովը Ս. Պետերբուրգի իրաւա-
բանական ընկերութեան մէջ և որի մէջ նա
բացատրել է անգամին լեզուների նշանակու-
թիւնը գաղափարում, անկարգիւնով զլիսաւոր-
պէս կովկասի, Լեւոստանի և Բալքանի նա-
նանքների վրա, իրանից առկայում է և Գառու-
բանը պէտք է խառն այն լեզուով, որով խառնում
է ժողովուրդը: Հարկաւոր չէ գրա մէջ գտնա-
լալթեան անանել որ գաղափարական պաշտա-
նները այն ժամանակ գտնուր կէ լինի յաննել
բուն ասու ժողովի անկարգիւններին: Անուանում
նշում է մի քանի նայիր կամ նայիր անուաններին
սովորել սառը լեզուն, քան թէ միանգամից
մտադրել դարձնել ուսուց լեզուն նրան չը նա-
կացող ամբոխին: Լեզուի նայիր կովկասի նա-
խը անգիրն նշանակութեան ունի:

«МОДЕ» լրագիրը քաղաքում է իր գոյու-
թիւնը և լրագիր ներկայ 1881 թի բաժանորդ-
ներին նրա փոխարին կուղարկվի «НОВОСТИ»
լրագիրը:

Գնդապետ Գեորգիեւիան առաւարտում են
5000 ռուբլի այն ստանալի նախը, որի վրա
ստորագրա վերաւորում Պապուրը: Բայց
Գեորգիեւին չէ կանգնում ծախել այդ ստանալի-
այլ իր նախը է Թաղում, որպէս իշխանուկ:

Քաղաքական յանցարարներին յաննելու,
պատասխանի իրաւունքը անձնականութեան և ա-
նապարտի սպիտակութեանը զեւ միջոցներ գործ
գնելու խնդիրները ընկնելու նախը միջադատին
կանգնեցնելու, ինչպէս նախը դուրս է «НОВО
ВРЕМЯ» լրագիրը, կէ կայանայ ընդհանուր իսկ
«Русский Вестник» լրագիրն վերջինայից նե-
ուարում են որ այդ կանգնեցնելու բոլորովին
չի կայանալ, որովհետեւ Անգլիան և Ֆրանսիան
մերժել են մասնակցելու այդ միջադատին ժո-
ղովին:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՅԲԱՆՍԻԱ

Լրագիրների մէջ կարգում ենք հետե-
ւեալը:

Պարլամենտական գործունէութիւնը արե-
ւանան պետութիւնների մէջ զատիկ տանե-
լի պատճառով զազարել է: Ֆրանսիական
ազգային ժողովները կէ հաւաքին մայիսի
12-ին 1877 թուականին ընտրված հան-
րապետութեան ներկայացուցիչները կէ հա-
ւաքին իրանց օրենսդրական գործունէու-
թիւնը վերջացնելու: համար, որ ամեն կող-
մից օրինաւոր և օգտակար էր: Այժման
պատգամաւորները հանրապետական հիմ-
նարկութիւնները ազատեցին բազմաթիւ
փառնքներից, շատ դժուարութիւնների ա-
ռաքն ասան, այնպէս որ նրանց յաջորդնե-
րի գործունէութեան համար ճանապարհը
կատարելապէս մաքրվում է:

Ֆրանսիական լրագիրները զատիկ տանե-
լի առիթով ողջունեցին պատգամաւորնե-
րի գործունէութիւնը բարի ցանկու-
թիւններով: Լրագիրների կարծիքով, Ֆրան-
սիան առիթ չունի անբաւական լի-
նելու իր ներկայացուցիչներից: Նր գոր-
ծունէութեան ժամանակամիջոցը լրաց-
նող պատգամաւորների ժողովի զլիսաւոր
ծառայութիւնը նրանում է, որ նա վերջ-
նականապէս հաստատեց հանրապետու-
թիւնը և շրջապատեց նրան այնպիսի հիմ-
նարկութիւններով, որոնք համապատասխա-
նում են ֆրանսիական ժողովրդի հան-
ձարին: Թէպէտ զեւ շատ բան պէտք է
անել գանալան ձգտումները հաշտեցնելու
և ժողովրդական կեանքին այնպիսի ըն-
կացք ապու համար, որ թոյլ չը տայ
կրկնել այն նշանաւոր անցքներն, որոնք
պատահեցին Ֆրանսիայի մէջ վերջին գործի
ընթացքում: Բայց զլիսաւոր բանը, ինչ որ
պէտք է կատարվի մի հաստատված հան-
րապետութեան մէջ, արդէն կատարվում է:
Ժամանակակից պետական զլիսաւոր գործը,
ժողովրդական կրթութեան գործը այնպիսի
հաստատ հիմունքների վրա է դրված և
այնպէս լաւ է կազմակերպված, որ շուտով
ՅՅՅ կէ տայ իր բարեբաղդ ազգեցութիւնը
թէ երկրի մասաւոր և բարոյական զարգաց-
ման և թէ նրա քաղաքացիական տիրու-
թեան վրա: Ֆրանսիական ժողովրդական
ուսումնարանը ազատվում է իր զլիսաւոր
պակասութիւնից, որի շնորհիւ նա քաղա-
քական մրցանաւ ստարկ էր դարձել, և
յայտնվում է քի, պարտադիր և աշխար-
հական, այսինքն կրթականների վնասակար
ազգեցութիւնից ազատ: Առաջիններին և
ուսուցչութեանը այնպիսի բաւականացու-
ցիլ փարձաւորութիւն է նշանակվում, որ կէ
գրաւի ժողովրդական լուսաւորութեան հա-
մար կատարելապէս արժանաւոր և յուսալի
ոյժեր: Ժողովրդական ուսուցչի և ուսուց-
չուհու գրութիւնը պատահաւոր է գործը-
րած, ազատ կացուցանելով նրան փարձական
կանայականութեան և գանալան անանց
միջամտութեանը նրանց մանկավարժական
գործունէութեան մէջ: Աթոմ ֆրանսիական
պատգամաւորների ժողովը ոչինչ չունի բա-
ցի ժողովրդական կրթութեան մասին օրեն-
քի հրատարակելու, այնու ամենայնիւ նրա
ծառայութիւնը ահապէս և անմասնաւոր
կէ լինել:

Կերական և միապետական շարժումնե-
րի փառ ժամանակ ընտրված պատգամաւոր-
ները, բացի այն, որ գրեթէ ոչնչացրին այդ
շարժումները, անուշադիր չը թողնին Ֆրան-
սիայի ժողովրդական կեանքի միւս բաժին-
ները: Պատգամաւորների ժողովը մշակեց և

հրատարակեց պաղագրական օրենքները, և
բանք ամենապատասխան են ամբողջ նրա
պայի մէջ: Այդ օրենքները թէպէտ անն
կողմից կատարեալ չեն, բայց նրանք ազա-
ն են կացուցանում միաբն և նրա ազգաւ-
րական արտայայտութիւնը ամեն անակ որ-
գելներից և հայաւում են ազգաւրական
տամբութեան և սպանութիւն, որ վերա-
ւորում է հասարակական բարոյականու-
թիւնը: Այս զեկեցութեան կէ մասնի գոր-
ծունէութիւնը յանգաւոր է համարվում մի-
այն այն ժամանակ, երբ նա ունենում է
ապարկին հետեւանքներ: Ամեն անակ մե-
քերի և կարծիքների յայտնելը մասնի
միջոցով անպայման թոյլ է տաւած, ինչ
մինչև անգամ այդ կարծիքները արժա-
կանապէս գանալանում լինեն ընդունված
համազանքներից: Դա մի ծառայութիւն է
ոչ թէ միայն Ֆրանսիայի, այլ և ամբող-
ջ Եւրոպայի համար, որ նայում է Ֆրանսիա-
կան իբրե մի ուսաղաղէ երկրի վրա:

Այդ չէ կարող ասել, որ յաղաքան
նշանաւոր հարցերը այդքան լաւ ըմբող
և յաջողութեամբ լուծող մի ժողով տայ
և իր կուսակցի և չէ կատարել իր պարտ-
կանութիւնը:

Խաղաղայի մէջ միմիտարական գաւառ-
թիւններ պատահեցան, բայց Լոյրդի մի-
նիստութիւնը յաղթող հանդիսացաւ և
միմիտարական փոփոխութիւններ լեզան
Այդ հանգամանքը համալեց Ֆրանսիայի,
որ նա առանց արգելների հանդիպու
կարող է շարունակել իր նաւանդութիւնը
քաղաքականութիւնը հիստորիային Աթո-
կայի մէջ: Ազգեցութեան և կիւս աննշող
ֆրանսիական մի օրագիր ուղղակի յայ-
տնում է, որ ֆրանսիական զորքերի ար-
շաւանքի նպատակն է ճանիւրը միայն
Ֆրանսիայի հետ: Աթոմը Ֆրանսիայի ան-
փականութեան չի կարելի համարել ա-
փած է յիշեալ օրագրի մէջ, մինչև մեզ
չը տիրապետեց ճանիւրին Աւելի հետ է
նաւանել ճանիւրը, քան թէ հանդուսնի
խրաւիրների ցեղը: Վանդէյան և իր
իշխանների պատերազմական փորձերը սոր-
ցուցին, թէ որքան փառնաւոր է իստի-
ցական (բաժանված) պատերազմ սկսել: Ե-
րբ շարժվեց յետոյ մենք կարող ենք ճա-
նիւրի մէջ լինել, մինչպէս վեց ամի հոր-
կաւոր կէ լինի խրաւիրների հետ գործի
վերջացնելու և նրանց պատմելու համար
իսկ այդ պատմութիւնը նրանք մի քանի տարի
ներկից յետոյ կէ մուսանաւ: Արեւի կա-
կանանքները և գաղափար խաբարը և
չինչ նշանակութիւն պէտք է չունենան
ճանիւրին հոգնաւորները բաւական չէ
պէտք է այդ երկիրը կատարելապէս և ան-
գաղափար կերպով միայն Ֆրանսիայի հետ
դա միայն միջոց է Աթոմի խաղաղեցնե-
լու, Աթոմը ապահովելու և քաղաքա-
կանութեանը ծառայութիւն մասնակցելու
համար: Ֆրանսիական մասնի առաջ-
ւոր ներկայացուցիչների այսպիսի գաղա-
փութիւնները ի նիստի աննշող, գտնու-
ր է նմանադրել, որ ճանիւրի հարցը խաղա-
լի համար բաւականացուցիլ կրթով լուծ-
վի:

Նորերում լրագիրները յարձակում կէ
ֆրանսիական պատերազմական միմիտ
Ֆրանսիայի վրա այն առիթով, որ զինուոր-
ական անաւանութեան մէջ մի քանի պո-
տեւութիւններ կեն նիստի մէջ «République
Française» լրագիրը, պաշտպանելով ի-
շխալ միմիտարին, յայտնում է, որ այս առ-
րի պատգամաւորների ժողովից մի յայտնի
զուարթ կէ պահանջվի այժման պատ-
րազմական ձեւը և զորքերի դրութիւնը

